

Motion till riksdagen

1988/89:Sk320

av Erik Holmkvist (m)

Skattereglerna för fåmansföretag

Under 1976 infördes en omfattande lagstiftning avseende fåmansföretag. Lagstiftningen hade bl.a. till syfte att förhindra att omotiverade skatteförmåner kunde erhållas via dessa företag.

Som exempel på omotiverade skatteförmåner kan nämnas att ett fåmansföretag köper in lös egendom, som egentligen avser företagsledarens privata bruk, eller att delägare till företaget säljer eller köper egendom till för höga respektive för låga priser. I dessa fall är således lagstiftningen väl motiverad.

Lagstiftningen omfattar emellertid också helt omotiverade restriktioner dels för närstående men också för delägaren själv.

När det gäller närstående till delägare framstår särreglerna som direkt orättvisa, eftersom de inte kan uppfattas annat än som en ren diskriminering grundad endast på släktskap.

De regler som får anses särskilt omotiverade rörande närstående är bland annat följande.

Uthyrning

Om en närstående, t.ex. företagsledarens systems make, har en villafastighet och på denna upplåter ett välbehövligt lagerutrymme som används av fåmansföretaget, kommer ersättningen från företaget att bli skattepliktigt i sin helhet. Endast ett mindre schablonmässigt avdrag kan påräknas. Om i stället grannen, företagsledarens bästa vän, hade hyrt ut lagerutrymmet hade ersättningen blivit skattefri om den understigit 2 procent av fastighetens taxeringsvärde eller 8 000 kronor. I båda fallen är behovet, nyttan och kostnaden för utrymmet lika. Skillnaden är bara att systemens make genom giftermålet blivit klassad som närstående. Detta kan inte vara rimligt.

Lön till make och barn

Enligt gällande bestämmelser är arbete som medhjälpande make utför i t.ex. ett fåmansföretag sambeskattat med den företagsledande makens om arbetsinsatsen understiger 400 timmar per år. Antag t.ex. att en hemarbetande hustru ställer upp vid tillfälliga arbetstoppar, låt oss säga för att förpacka varor under sammanlagt 350 timmar under ett år. Härtill fullgör hon en viktig servicefunktion genom att passa företagets telefon i bostaden. Eftersom sistnämnda uppgift enligt bestämmelserna inte tillmäts något värde uppgår hennes arbetsinsats inte till de uppställda 400 timmarna. Resultatet blir därmed att hennes arbetsinsats beskattas efter mannens marginalskatt i

stället för hennes egen. När sambeskattningen nu slopats för B-inkomster kan det inte finnas skäl att ha kvar en sambeskattning i den nu beskrivna situationen. Tidsgränsen om 400 timmar bör således slopas. Detta gäller även de analoga regler som gäller för inkomstuppdelning i enskild firma och jordbruksfastighet.

Beträffande lön till företagsledares barn under 16 år gäller att dessa sambeskattas med den av föräldrarna som har den högsta inkomsten från verksamheten. Många yngre barn arbetar i dag någon tid under sommarmånaderna för att tjäna ihop till egen konsumtion. Det kan inte vara rimligt att regelsystemet är utformat så att beskattningens storlek styrs av vilken arbetsplats som väljs. Det är knappast motiverat att helt slopa en åldersgräns, men ifrågasvarande spärregel bör ändras så att åldersgränsen sätts ned från 16 till 15 år. Samma justering bör gälla för motsvarande regler rörande rörelseidkare och jordbrukare.

Bilförmån

Beträffande bilförmån till företagsledare eller närstående gäller särregler som medför en diskriminering gentemot övriga anställda i företaget. Särskilt orättvisa framstår reglerna beträffande bilar som är sex år eller äldre. Det förhållandevis låga förmånsvärdet är här motiverat av bilens ålder. Med tanke på den snabba tekniska utvecklingen framstår ofta så pass gamla bilar som omoderna och är dessutom naturligtvis mer eller mindre slitna. Motiveringen för någon att välja en äldre bil är förmodligen antingen att företaget eller den anställde inte har råd med en nyare bil eller att det är en person med visst bilintresse. Båda motiveringarna är sådana att varken företagsledaren eller närstående skall behöva diskrimineras vid val av en äldre bil.

Ett genomförande av de ovan framförda förslagen medför en förenkling och därför med stor säkerhet också en lättnad i ett redan i dag ansträngt taxeringsarbete.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om att hyresersättning från fåmansföretag till s.k. närstående behandlas på samma sätt som om ersättningen utgått till annan,
2. att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om att den tidsgräns om 400 timmar som uppställts för att medhjälpande make själv skall beskattas för lön eller motsvarande inkomst slopas,
3. att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om att åldersgränsen för att lön till rörelseidkares, jordbrukares och företagsledares barn själv skall beskattas för inkomst från företaget eller verksamheten sänks från 16 till 15 år samt

4. att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om att förmånsreglerna för äldre bilar tillämpas enhetligt oavsett förmånstagare.

Mot. 1988/89
Sk320

Stockholm den 12 januari 1989

Erik Holmkvist (m)